

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum quilibet sacerdos possit excommunicare? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

municatur; & tunc si humiliter sustinet, humilitatis meritum recompensat excommunicationis damnum. Ad primum ergo dicendum, quod quamuis homo gratiam Dei iniuste amittere non possit, potest tamen amittere illa iniuste, quæ ex parte nostra sunt, quæ ad gratiam Dei disponunt: sicut patet, si subtrahitur alicui doctrinæ verbum quod ei debetur. Et hoc modo excommunicatio gratiam Dei subtrahere dicitur, ut ex prædictis patet †.

Ad secundum dicendum, quod Hieronymus * loquitur quantum ad culpam, & non quantum ad penas, quæ possunt etiam iniuste infligi à rectoribus Ecclesiarum. † ar. 2. co. & ad 3. & ar pra sen. arg. 1 * loc. cit.

QVÆST. XXII.

De his, qui possunt excommunicare & excommunicari, in sex articulos diuisa. in arg 2.

Deinde considerandum est de his, quæ possunt excommunicare & excommunicari.

- ¶ Circa quod quærentur sex.
- ¶ Primo, utrum quilibet sacerdos possit excommunicare?
- ¶ Secundo, utrum non sacerdos excommunicare possit?
- ¶ Tertio, utrum excommunicatus vel suspensus possit alium excommunicare?
- ¶ Quarto, utrum aliquis seipsum, vel aequalem, vel superiorem possit excommunicare?
- ¶ Quinto, utrum aliqua vniuersitas excommunicari possit?
- ¶ Sexto, utrum semel excommunicatus excommunicari possit vterius?

ARTIC. I.

Utrum quilibet sacerdos possit excommunicare? Ad primum sic proceditur. Videtur, quod quilibet sacerdos possit excommunicare. Excommunicatio enim est actus clauium. Sed quilibet sacerdos habet clauem. Ergo quilibet sacerdos potest excommunicare.

¶ Præ-

85
Tho. in 4.
d. 18. q. 2
ar. 2. q. 1.
& seq.

¶ 2 Præterea, Maius est absoluere & ligare in foro pœnitentiæ, quam in foro iudicij. Sed quilibet sacerdos potest sibi subditos in foro pœnitentiæ absoluere & ligare. Ergo etiam potest sibi subditos quilibet sacerdos excommunicare.

SED contra, Ea in quibus imminet periculum, sunt maioribus referuanda. Sed pœna excommunicationis est valde periculosa, nisi cum moderamine fiat. Ergo non debet cuilibet sacerdoti committi.

Conc. Trident. sess. 25. de re- for. c. 3 in cap. quâ- nius.

RESPONDEO dicendum, quòd in foro cœlestis causa agitùr inter hominem & Deum. In foro autem exterioris iudicij causa agitùr hominis ad hominem: & ideò absolutio vel ligatio quæ vnum hominem obligat quo ad Deum tantum, pertinet ad forum pœnitentiæ: sed illa quæ hominem obligat in comparatione ad alios homines, ad forum publicum exterioris iudicij pertinet. Et quia homo per excommunicationem à communione fidelium separatur, ideò excommunicatio ad forum exterius pertinet: & ideò illi soli possunt excommunicare, qui habent iurisdictionem in foro iudiciali. Et propter hoc soli Episcopi propria auctoritate, & maiores Prælati, secundum communiorem opinionem possunt excommunicare. Sed presbyteri parochiales non nisi ex commissione eis facta, vel in certis casibus, sicut in furto & rapina & huiusmodi: in quibus est etiam iure concessum quod excommunicare possint. Alii autem dixerunt quod etiam sacerdotes parochiales possunt excommunicare. Sed prædicta opinio rationabilior.

* *hec eodem co.*

Ad primum ergo dicendum, quòd excommunicatio non est actus clavis directè, sed magis respectu exterioris iudicij. Sed sententia excommunicationis quamvis in exteriori iudicio promulgetur, quia tamen aliquo modo pertinet ad aditum regni, secundum quod Ecclesia militans est via ad triumphum: ideò etiam talis iurisdictione per quam homo excommunicare potest, clavis potest dici. Et secundum hoc

hoc à quibusdam distinguitur, quòd est clavis ordi-
nis, quam omnes sacerdotes habent; & clavis iuris-
dictionis in foro iudiciali, quam habent soli iudices
exterioris fori. Vtramque tamen Deus Petro contu-
lit, Matth. 16. & ab ipso in alios descendit, qui
vtramque habent.

Ad secundum dicendum, quòd sacerdotes paro-
chiales habent quidem iurisdictionem in subditos
suos quantum ad forum conscientie, sed non quan-
tum ad forum iudiciale, quia non possunt conveni-
ri coram eis in causis contentiosis: & ideò excom-
municare non possunt, sed absolvere possunt in foro
pœnitentiali. Et quamvis forum pœnitentiale sit di-
gnius, tamen in foro iudiciali maior solemnitas re-
quiritur: quia in eo oportet, quòd non solum Deo,
sed etiam homini satisfiat.

ARTIC. II.

Vtrum non sacerdotes excommunicare possint?

86

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd non
sacerdotes excommunicare non possint. Quia
excommunicatio est actus clavium, ut in 4. Senten-
tiarum dicitur †. Sed non sacerdotes non habent
claves*. Ergo excommunicare non possunt.

† lib. 4.
d. 19. § G

¶ 2. Præterea, Plus requiritur ad excommunica-
tionem, quam ad absolutionem in foro pœnitentie.
Sed non sacerdos in foro pœnitentie absolvere non
potest. Ergo nec excommunicationem inferre.

* ut d. 11.
est supra
q. 19. ar.

SED contra est, quòd Archidiaconi, Legati, &
Electi excommunicant: qui quandoque non sunt sa-
cerdotes. Ergo non solum sacerdotes excommuni-
care possunt*.

q. 19. ar.
3. & 4.

RESPONDEO dicendum, quòd sacramenta in qui-
bus gratia confertur, dispensare, ad solos sacerdo-
tes pertinet: & ideò ipsi soli possunt absolvere, & li-
gere in foro pœnitentiali. Sed excommunicatio non
directe respicit gratiam: sed ex consequenti, in-
quantum homo suffragijs Ecclesie privatur, quæ ad
gratiam disponunt, vel in gratia conservant*. & ideò
etiam

* ut etiam
distin. est
q. 16. ar.
3. cor.

* 4. Sent.
d. 18. § G
in fin.